

et habito consilio si uidebitur eis uadant cum ipsorum galeis Constantinopolim 5
ad dampnum ipsius sicut eis uidebitur et intendant ad dampnum ipsius sicut
uidebitur eis melius et stare debeant ad dampnum ipsius Imperatoris quantum
possint presumere quod galee Armenie uigilent in Cretam ita etiam quod ipsi
se iungant in Creta quando presument illas de Armenia jungere ibi etiam cum
ipsis ordinate ueniant Venecias. Et si eis non uideretur ire ad dampnum Impe- 10
ratoris ut predictum est remaneat factum ad illud quod captum fuit.

Dominus dux et ceteris tres consiliarij stare firmi ad illud quod captum fuit. 12

27

Ὁ δούξ ἢ τοῦλάχιστον εἷς τῶν Συμβούλων παραμένουσιν ἐν τῇ πόλει.

F^o 92 Perpetua. Ducha uel unus consiliarius ad minus semper maneat in ciuitate.

28

Νὰ ἀποζημιωθῇ ὁ Φραγκῖσκος Πασχαλῖγος διὰ τὴν στρατείαν τῶν Γαῖφατῶν.

F^o 93 Satisfiat Francisco Pasqualigo pro militijs gayfatorum.

29

Περὶ στρατολογίας ἐν Κρήτῃ ἢ Εὐβοίᾳ μέχρις ἑκατὸν τοξοτῶν. Ἐπίσης περὶ παραδόσεως εἰς τὸν
καπετᾶνον πλοίου ἑκατοντακώπου ἢ ὀγδοηντακώπου.

F^o 153 N° 131. Millesimo trecentesimo II, die X Aprilis.* 1

Capta. Quod possit mitti commissio accipiendi usque ad centum arcerios in
Creta uel Nigroponte sicut uidebitur.

Uidebitur nobis quod detur Capitaneo unum lignum uel non.

Quod dictum lignum sit de remis centum. Capta, uel octuaginta. 5

30

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν εὐγενῆ κύριον Ἀλέξιον Καλλέργην νὰ διατηρῇ δέκα πέντε ἡμιόνους ἐν τῇ νήσῳ.

F^o 153to N° 132. Millesimo trecentesimo II, die XXVI Aprilis.* 1

Quod concedatur licentia nobili uiro Alexio Calergi tenendi quindecim
mullas in insula. 3

31

**Πρεσβεία δονκὸς Κρήτης, Συμβούλων, Ρέκτορος καὶ Τιμαριούχων Χανίων 1302.
Πρεσβευτὴς Ἑρριγάτιος Γροδόνικος.**

1^{ον} Περὶ συμπληρώσεως τῶν τιμαρίων διὰ δουλοπαροίκων καὶ κτημάτων συμφώνως πρὸς τὴν γενο-
μένην ἐν Βενετίᾳ παραχώρησιν ἐγκριθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Βενετικοῦ λαοῦ.

* Ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ Βιβλίου I.

- 2^{ον} Περί ἐποικισμοῦ τῶν Χανίων διὰ τῆς παραχωρήσεως εἰς τοὺς ἐποίκους γαιῶν πρὸς καλλιέργειαν ἀμπελώνων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐτοιμῶν ἀμπελώνων.
- 3^{ον} Περί κατασκευῆς τοῦ λιμένος Χανίων καὶ συνεισφορᾶς ὑπὸ τῆς Βενετίας ὑπερπύρων 1500, λόγῳ τοῦ κινδύνου, τὸν ὁποῖον διατρέχουσι τὰ πλοῖα. Πλὴν τοῦ κινδύνου τῶν πλοίων ἢ ἔλλειψις λιμένος ἐμποδίζει τὴν αὐξησιν τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐπίσης ἐκ μιᾶς ὑπηρεσίας ἤθελον προκύψει δύο, διότι οἱ λίθοι οἱ εὕρισκόμενοι ἐκτὸς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως πρὸς τὴν θάλασσαν ἤθελον χρησιμοποιοῦν καὶ ὁ τόπος ἤθελεν ὀχυρωθῆ.
- 4^{ον} Ἐν Βενετίᾳ εἶχεν ἀποφασισθῆ νὰ ἀποζημιωθῶσιν οἱ τιμαριούχοι Χανίων, οἱ ὅποιοι εἶχον ὑπηρετήσῃ κατὰ τὸν πόλεμον. Πρὸς τοῦτο εἶχε διαταχθῆ ὁ Δουξ Κρήτης καὶ τὸ Συμβούλιόν του, ὅπως οἱ ἐν λόγῳ τιμαριούχοι ἀποζημιωθῶσιν κατὰ τὴν κρίσιν των. Ὁ τότε Δουξ Κρήτης Βιτάλης Μιχαὴλ καὶ οἱ Σύμβουλοι ἀπεζημίωσαν ὅσους ἤθελον κατὰ τρόπον ἀρέσκοντα εἰς αὐτούς, ἀπέμειναν δὲ ἄνευ ἀποζημιώσεως ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ὑπέστησαν τὰς μεγαλυτέρας κακουχίας, δαπάνας καὶ κινδύνους. Ὁ λόγος δὲ διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἀπεζημιώθησαν εἶναι διότι, δὲν ἠθέλησαν νὰ παραχωρήσωσιν ὅσα ἐδικαιοῦντο ἀντὶ τοῦ ἡμίσεος ἢ τοῦ τρίτου, ὡς ἔπραξαν οἱ ἀποζημιωθέντες.
- 5^{ον} Περί ἐφαρμογῆς τῶν ἀποφασισθέντων ἐν Βενετίᾳ, καθ' ἃ τὰ ὀφφίκια καὶ τὰ δικαστικά τῶν ἐντεῦθεν τοῦ σκαλώματος Στρόμπολη καστελλανιῶν δίδονται μόνον εἰς τοὺς τιμαριούχους Χανίων.
- 6^{ον} Οἱ νόθοι, συμφώνως πρὸς τὰ παραχωρηθέντα προνόμια εἰς τὸν Χάνδακα καὶ τὰ Χανιά, δὲν δύνανται νὰ εἶναι τιμαριούχοι, οὐδὲ νὰ λαμβάνωσιν ὀφφίκια καστελλανιῶν ἢ δικαστικά. Ἡ διάταξις ὁμως αὕτη δὲν ἐτηρεῖτο, καθότι διωρίζοντο καστελλᾶνοι καὶ δικασταὶ νόθοι, πλεῖστα δὲ τιμάρια περιήρχοντο εἰς αὐτούς. Παραγγέλλεται κατ' ἀκολουθίαν ὁ πρεσβευτής, ὅπως ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα καὶ παύσῃ τὸ ἄτοπον τοῦτο· ἐπίσης ὁ αὐτὸς πρεσβευτής ὀφείλει νὰ ἐνεργήσῃ, ὅπως οὐδεὶς Ἕλλην δύναται νὰ εἶναι τιμαριούχος ἢ νὰ ἀποτελῇ μέρος τοῦ Συμβουλίου τῶν εὐγενῶν.
- 7^{ον} Νὰ παρακληθῇ ὁ Δόγης, ὅπως διατάξῃ τὸν δοῦκα Κρήτης νὰ ἀποζημιώσῃ ἐκ τῶν χρημάτων τῆς κοινότητος τοὺς δικαιουμένους τὸ ἐν τρίτον τῆς ἀξίας τῶν οἰκιῶν, αἱ ὁποῖαι κατηδαφίσθησαν.
- 8^{ον} Εἰς παλαιότερους χρόνους ὑπῆρχε δασμὸς καταβαλλόμενος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἐντεῦθεν τῶν Χανίων μέχρι τοῦ σκαλώματος Στρόμπολη. Ὁ δασμὸς οὗτος τοῦ λοιποῦ νὰ εἰσπράττεται καὶ νὰ προορίζηται μόνον πρὸς ἐπισκευὴν τοῦ λιμένος Χανίων.
- 9^{ον} Ἐὰν ἡ Βενετία δὲν θέλει νὰ συμπληρώσῃ τὰ τιμάρια τῶν στρατιωτικῶν τιμαριούχων Χανίων, διὰ δουλοπαροίκων, ἃς προνοήσῃ, δι' ἄλλου τρόπου νὰ τελῶσιν οἱ τιμαριούχοι τὰς ὑποχρεώσεις των. Ἐὰν δὲ οὔτε τοῦτο εἶναι δυνατόν, νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτοὺς νὰ παραιτηθῶσιν τῶν τιμαρίων.
- 10^{ον} Οἱ Σύμβουλοι Χανίων λίαν ἀπνησυχούμενοι ἐκ τῆς ὑπηρεσίας των δὲν δύνανται νὰ ἀναλάβωσι καὶ ὑπηρεσίαν ταμίου. Ὅθεν ζητεῖται ὁ διορισμὸς ταμιῶν διὰ τὴν εὐημερίαν τῶν Χανίων καὶ τὴν πρόοδον τῆς κοινότητος.
- 11^{ον} Ὑπόσχονται οἱ κάτοικοι Χανίων νὰ παραδίδωσιν εἰς Βενετίαν 30.000 μουντζούρια σίτου, ἐφ' ὅσον διατηρεῖται ἡ εἰρήνη ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ, ἐπὶ τῷ αὐτῷ τιμήματι, ὡς δίδουσιν αὐτὸν οἱ κάτοικοι Χάνδακος. Ἡ ἀποστολὴ θὰ ἐνεργῇται βαθμηδὸν διὰ πλοίου ἐκ Χανίων ἢ ἐκ Σούδας, μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ποσοῦ.
- 12^{ον} Ἡ πόλις τῶν Χανίων ἀραιῶς κατφυγμένη ἀκόμη ἔχει ἀνάγκην συμπυκνώσεως· πρὸς τοῦτο ζητεῖται, ὅπως μὴ ἐπιτρέπηται ἐκτὸς τῆς πόλεως μόνιμον ἐμπόριον ἢ ἀνοιγμὰ οἰνοπωλείων.
- 13^{ον} Νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ εἰσαγωγὴ οἴνου ἐν Χανίοις ἔξωθεν, ὅπως ὑποστηρικθῇ ἡ ἐγχώριος παραγωγή, ἥτις εἶναι μεγάλη ἔνεκα τῶν πολλῶν ἀμπελώνων.

Ex Libri Commemoriali I. c. 28to. Regesti vol. I. N° 90.

Millesimo trecentesimo II. Indictione XV, die VIII Maii.

Nos Marinus Gradonico de mandato Domini ducis Veneciarum, consiliariorum Crete et rectoris Canee, cum nostro consilio, committimus uobis nobili uiro Henrigatio Gradonico, quod pro nostro et militum ac seruentum Canee ambaxatore, eatis ad inclitum dominum ducem Veneciarum pro necessitatibus et factis nostris explicandis pro bono statu ciuitatis Canee, quem dominum ducem inclinabitis pro parte nostra et recommendabitis nos et ciuitatem eius Canee et recitabitis capitula infrascripta prout videbitis conuenire. 5

1° Primo debeatis petere et requirere, quod nostra feuda adimpleantur, tam de uillanis, quam de terra cuius deficit terra, ut continetur in concessione nobis data a Veneciis et collaudata in populo Veneciarum. 10

2° Item dicetis paucitatem gentis Chanee quod si aliquid molesti gentis ueniret ad eam modo aliquo non posset deffendi et pro ista necessitate promittere debeatis dare de nostris partibus magnis et parvis pro facere vineas, illi qui uenirent ad habitandum Chanee, salvo quod non sit terra vineata. 15

3° Item dicetis quod cum captum fuisset Venecijs quod portus Canee fieret, et ordinatum pro eo dandi yperp. MC, et nichil de hoc factum existerit supplicare quod portus fiat et dicere ad quo partitum fuit dominus Johannes Quirino cum suis galeis, quia quasi fuerunt amisse, et si portus extitisset non habuissent aliquid detrimentum et quod melius civitati Chanee augeri nec cresci ualet quam quod portus, et poteritis dicere quod de uno servicio fiunt duo servicia, quia lapides que sunt extra muros ciuitatis a mare incipiuntur et terra infortitur. 20

4° Item exponetis quod ordinatum et captum fuisset Veneciis, quod provisio militum Chanee daretur de eo tempore quod ipsi servivissent tempore guerre et intimatum a Veneciis domino duche Crete et eius consilio quod satisfieri faceret militibus antedictis; dominus Vitalis Michael tunc ducha et eius consilium soluit quibus placuit per illum modum et uiam ut eis apparuit et sicut scitur et poteritis dicere cum uenerit quod illis quibus non est satisfactum sunt illi qui portauerunt maiorem laborem expensas et affannum quam aliqui de Chanea; guerra et causa pro qua noluit ei satisfieri fuit, quia noluerit uendere suos denarios pro medietate aut pro tercio minus secundum quod alij fecerunt quibus solutum est. 25 30

5° Item narrabitur quod Venecijs captum est par concessionem nobis datum, quod a scala Stromboli citra castellanorum officia et iudicatus dari non ualeat nisi militibus Chanee.

6° Item narrabitis quod cum in concessione Candide et Chanee contineatur quod aliquis bastardus non possit habere feudum nec esse de consilio nec habere castellaniam nec iudicatus officia quod de cetero hoc non sit; quia iam tota Chanea est corrupta quia cotidie fiunt bastardi castellani et iudices et quia plura 35

40 feuda in eorum manibus sunt perventa, unde omni modo tractetis quod hoc non fiat et eciam dicere quod aliquis grecus non possit habere feudum nec esse de consilio.

7° Item supplicabitis Domino Duche quod mittat domino duche Crete dicendo quod ipse faciat satisfieri hominibus Chanee quibus fuerunt porrecte domus ad terram illud tercium prouisionis quod debent recipere a Communi.

45 8° Item postulabitis quod cum temporibus retroactis fuisset deputatum dacium judeorum a scala Stromboli citra civitatem Chanee quod illud dacium Chanee persolvatur et expendatur solummodo in reparatione portus Chanee.

9° Item si Venecijs nollent adimplere feuda militum Chanee de uillanis dicatis quod eis provideatur taliter alio modo quod possint tenere suas uarnitiones pro bono statu terre et si hoc nollet facere dicere debeatis quod deponant uarnitiones quia modo aliquo teneri non possent.

10° Item dicetis quod cum consiliarij Chanee tanta habeant facere quanta possunt pro officio consiliarie pro quo bene non ualent superesse ad officium camerarie quod placeat domino duci quod camerarij de Chanea fiant pro bono 55 statu terre et melioramenti Communis.

11° Item promittere debeatis domino duci et Venecijs dandi omni anno Venecijs de districta Chanee mensuras xxx mille frumenti dummodo pax durabit in insula Crete illo precio quod illo de Candida dederunt Venecijs et taliter quod Venecijs teneantur accipere pro dicto precio frumentum aut carum aut uile et 60 similiter per homines Chanee teneantur dare, mittendo Venecias nauigium Chanee pro accipiendo dictum frumentum uel Sudam et dicere quod fieri non possit extrahi de Chanea, donec complecta fuerit de Venecijs dictam quantitatem frumenti et quod mitterentur littere de precepto domino rectori Chanee de hoc.

12° Item exponetis quod nullum mercatum stationes uel taberne fiant de 65 extra ciuitatem Chanee set solummodo fieri debeat inter ciuitatem Chanee et hoc pro bono statu et redificatione dicte terre, que est quasi tota uacua et facere quod de hoc speciales littere destinentur Chanee ut dictum factum retrahi non valeat.

13° Item supplicabitis Domino Duci quod precipiat quod aliquod uinum 70 forense non possit conduci Chaneam; uidelicet de extra insulam, pro meliori terre occasione quia uinee sunt ad sufficienciam in Chanea et uinum superabit 72 in Chanea.

